

Tudi okolica ne mara umazane industrije

V vseh ljubljanskih občin pripravljajo smer-nice za pripravo planov gospodarskega razvoja v prihodnjem srednjeročnem obdobju pri čemer povsod, tako kot v Ljubljani Center, predvidevajo prestrukturiranje industrijske proizvodnje v kapitalno intenzivno proizvodnjo, ki bo omogočala hitrejši družbenoekonomski razvoj, sloneč na tehnološki produktivnosti dela in ob vključevanju znanstvenih dosežkov in razvoju lastne tehnologije.

Prav tako pa predvidevajo tudi selitev takoimenovane »umazane industrije« izven ožjega področja Ljubljane. Vprašanje pa je ali so ti, sicer dobro zamišljeni plani tudi izvedljivi, posebno ker tudi v priljubljanskih občinah načrtujejo razvoj čiste industrije in želijo ohraniti svoje okolje tako, kot je. Nehote lahko ugotovimo, da bi verjetno že sedaj morali natančneje razmisliti o tem, ali ima tako »umazano« industrijo« sploh smisel kamorkoli seliti, saj je navsezadnje celoten slovenski prostor dokaj majhen.

Verjetno bi bilo smotrnejše, če bi tovrstno industrijo na eni strani postopoma opuščali in jo preusmerjali v tako proizvodnjo, ki manj onesnažuje okolje, druga rešitev pa je, da bi večjo skrb posvetili sodobnim tehnološkim dosežkom, ki omogočajo, da tudi dosedaj klasične »umazane industrije« ne onesnažujejo več okolja.

OD KOD DOBITI DENAR?

Vsaka visoko produktivna industrija, ki sloni na vrhunski tehnologiji, pa zahteva tudi veliko sredstev za investicije. Žal se je tudi tu treba zamisliti, saj analiza ljubljanske banke »Uresničevanje srednjeročnega plana 1976-1980« kaže, da je finančna moč ljubljanske industrije zaradi nizke stopnje akumulativnosti in visoke stopnje zadolženosti, premajhna, da bi se lahko odločila in uspešno izpeljala kapitalno intenzivne investicije.

To je bila verjetno tudi ena izmed ovir, da v tem srednjeročnem obdobju ni prišlo do prestrukturiranja industrijske proizvodnje. Kako nujna pa je obnova industrije v Ljubljani, kažejo podatki o izrabljenosti sredstev za proizvodnjo; iztrošenih je kar 70,8% vseh proizvodnih sredstev.

NAMESTO KORUZE RASTEJO HIŠE

Hiter razvoj Ljubljane pa se je odrazil tudi v urbanizaciji primernih občin, predvsem v smeri proti Kamniku in Kranju, torej prav na področju, ki je izredno pomemben za kmetijsko proizvodnjo in s tem tudi za preskrbo Ljubljane z živili. Poleg tega je to področje pomembno tudi za oskrbo s pitno vodo celotne Ljubljane, zato bi morali posvetiti prostorsko planiranju oziroma lokaciji novih industrijskih objektov večjo pozornost. Ker je ljubljansko barje in celotno področje južno od Ljubljane za kmetijstvo manj vredno zemljišče, pa tudi za oskrbo z vodo ni pomembno, razen za industrijsko vodo, bi morali v večji meri usmeriti razvoj industrije in urbanizacije prav na ta področja.

NAKUPOVALNI CENTRI

Najpomembnejša panoga v občini Ljubljana Center je trgovina, vendar zanjo velja osnovna ugotovitev, da je razdrobljena, premalo specializirana in nepovezana. Poleg velikih trgovskih organizacij imamo v Ljubljani tudi vrsto

manjših trgovskih organizacij, ki pa nimajo kakšnega posebnega pomena v celotnem blagovnem prometu, torej niti v zunanji ali grosistični trgovini, nekaj malega le v malo-prodaji, kot dopolnitev ponudbe velikih trgovskih hiš. Zaradi tega bi veljalo razmisliti o povezovanju teh majhnih trgovskih OZD z večjimi, pri tem pa ne bi smeli nikakor pozabiti na večje odpiranje Ljubljane tudi navzven in zagotoviti prostor in pogoje da bi večje trgovske organizacije iz drugih republik odprle pri nas svoje prodajne prostore. Poleg velikih načrtov za izgradnjo celotnih skladišč je v Ljubljani predvidena rekonstrukcija številnih sedanjih trgovin, predvsem klasičnih trgovin in gradnja novih. Občine Vič, Vrhniko in Šiška pa predvidevajo izgradnjo velikih prodajnih centrov ob vpadnicah v Ljubljano. Posebno zanimiva je zamisel Vrhniko, ki predlaga, da bi nekje med Ljubljano in Vrhniko zgradili velik prodajni center po zgledu velikih prodajnih hiš »shopping centrov«, ki rastejo na obrobju vlemest v zahodnih državah. Pri tem Vrhniko predlagajo, da bi v tem centru prodajali tudi vse vrste blaga, ki jih sicer občani sedaj hodijo kupovat v Trst oziroma Italijo.

Preskrba Ljubljane z živili-skimi proizvodi, razen v zadnjem času s svežim mesom, se je v preteklih letih izboljšala, čemur je botrovala tudi ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za preskrbo mesta Ljubljane in pa napor izvršnih svetov občin in mesta. Kljub temu pa bi morali za Ljubljano ugotoviti, kakšne so potrebe po oskrbi z živili, koliko teh potrebščin lahko zagotovimo iz okolice Ljubljane, nato pa bi se začeli dogovarjati proizvajalci v Sloveniji in Jugoslaviji o rednem preskrbovanju.

OBVOZNICA BO POŽRLA TURIZEM

Ljubljana bi rada bila tudi turistično mesto. Žal pa kljub naporom v zadnjih dveh letih gostinstvo in turizem v Ljubljani močno zaostajata, deloma tudi zaradi tega, ker je bila ta panoga dolgo časa prepuščena sama sebi. Danes sta v Ljubljani tako kot trgovina, tudi gostinstvo in turizem zelo razdrobljena, saj je ljubljanskih 5 hotelov v štirih različnih delovnih organizacijah. Če k temu prištejemo še pomanjkanje sodelovanja med ljubljanskim gostinstvom in turističnimi agencijami ter nizko akumulativnost te panoge, moramo razmisliti tudi o spremembah, ki so potrebne, če želimo poživiti ljubljanski turizem. Predvsem bi se morale gostinske organizacije trdneje povezati s turističnimi agencijami, tako da bi skupaj oblikovale dovolj zanimivo turistično ponudbo za inozemske goste. Ljubljana bo z izgradnjo obvoznice postala, v kolikor se ne bomo resneje spoprijeli s tem problemom, mrtev rokav, saj se bodo gostje raje odpeljali mimo Ljubljane, kot pa da bi zapeljali v ljubljansko prometno gnečo.

BP.

Za boljše sodelovanje s pobrateno Reko

Gospodarska zbornica občin ljubljanskega območja je prvi dan oktobra pripravila pogovor s predstavniki OZD z ljubljanskega področja, o možnostih razširitve sodelovanja s pobratanim mestom Reka. Ugotovili so, da je bilo dosedanje sodelovanje preskromno, kljub velikim možnostim. Predstavniki 23 OZD so poročali o svojem dosedanjem sodelovanju z OZD s področja Reke, in menili, da se ponujajo velike možnosti za sodelovanje na področju prometa, kovinsko predelovalne industrije, tekstilne in usnjarske industrije ter elektrogospodarstva. Zaključek posvetovanja je bil, da bi morali doseči večje sodelovanje, predvsem na tistih področjih gospodarstva, kjer so dane možnosti, ki jih dosedaj niso dovolj izkoristili.

Premalo starega papirja

Odbor za racionalno gospodarjenje z energijo in sekundarnimi surovinami je pripravil s predstavniki OZD pogovor, na katerem so obravnavali možnosti za intenzivnejše zbiranje starega papirja. V lanskem letu smo zbrali v Sloveniji 59.000 ton starega papirja, 22.000 ton pa smo ga morali uvoziti. Izkušnje z zbiranjem starega papirja v drugih državah kažejo, da je še veliko možnosti, da bi povečali količino zbranega papirja v Sloveniji, posebno še v velikih središčih, kot je Ljubljana, vendar pa bi morali uvesti nove organizacijske oblike in vzpostaviti dohodkovne odnose med zbiralci in porabniki starega papirja. Leta 1980 bo Slovenija potrebovala okoli 205.000 ton starega papirja, predvidevajo pa, da bomo lahko zbrali le 140.000 ton, z dodatnimi naporami pa bi lahko zbrali še nadaljnjih 50.000 ton.

Tako bi prihranili veliko deviznih sredstev. Udeleženci pogovora so predlagali, naj bi priznali vsem organizacijam, ki se ukvarjajo z zbiranjem starega papirja, status OZD posebnega družbenega pomena. Pri tem bi si morali prizna-

devati, da bi vključili v redno zbiranje starega papirja tudi komunalne OZD, saj je v komunalnih odpadkih tudi do 40% starega papirja. Pojavlja se tudi vprašanje skladiščnih kapacitet za zbrano papir, predvsem pa bo treba urediti dohodkovne odnose med vsemi udeleženci zbiranja in uporabe starega papirja. Prav tako bi bilo treba izdelati tudi izvedbene predpise zakona o ravnanju z odpadki. Ob koncu so sklenili, da se oblikuje delovna skupina predstavnikov papirne industrije, predstavnikov OZD, ki zbirajo odpadne materiale, komunalnih organizacij, Rdečega križa ter sredstev javnega obveščanja ki bodo vse predloge, ki so bili dani, združili v program.

DOGOVORI

Gradilnica 10, p. p. 191 - Telefon: 26-257 in 26-258 - Izdaja štiriinšestdeset - naklada 15.500 izvodov

UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

Zvone Kržišnik (glavni urednik), Mišo Javornik (odgovorni urednik), Sonja Seljak (sekretar uredništva), Matjaž Čož (tehnični urednik), Artur Borja, Bogdan Pogačnik

Rokopisov ne vračamo. Tisk: ČGP »Delo« Likoarjeva 1

Pričakujemo lahko slabše rezultate

V prvem polletju so bili rezultati poslovanja ljubljanskega gospodarstva dokaj ugodni, v drugem polletju pa se že kažejo nekatere slabosti. Izvršni odbor Gospodarske zbornice občin ljubljanskega območja je obravnaval oceno družbenoekonomskih tokov do konca leta 1979, z nekaterimi izhodišči za leto 1980 in ob tem ugotovil, da so bili ugodni rezultati v prvem polletju posledica visoke konjunktura, ki pa se ne nadaljuje v drugem polletju. Prav tako so ugotovili, da stopnja produktivnosti, ki jo je doseglo gospodarstvo, ne zadovoljuje in bodo morale OZD iskati večji dohodek predvsem v notranjih rezervah in to, še posebej na oblikovanju ustrežnejših povezav nekaterih poslovnih in drugih funkcij v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih organizacijah ter sestavljenih organizacijah združenega dela.

Poleg tega so na tej seji obravnavali tudi »Analizo

investicijskih naložb v razširjeno reprodukcijo, ki so v uresničevanju ter analizo nerešenih zahtevkov za dopolnilna sredstva za naložbe v razširjeno reprodukcijo« in ob tem po razpravi priporočili vsem OZD, članicam ljubljanske zbornice, da ob obravnavi 9-mesečnih rezultatov poslovanja še posebej ocenijo svojo investicijsko dejavnost in namen, predvsem v vidika razvojnih usmeritev v prihodnjem srednjeročnem obdobju. Ob tem bi veljalo pristaviti, da so sindikati, gospodarska zbornica in drugi dejavniki ob zaključku akcije »Zaključni računi« letos spomladi opozarjali, da rezultatov poslovanja ne bi smeli obravnavati samo enkrat na leto in da to ne sme biti ne zgolj knjigovodski prikaz uspešnosti ali neuspešnosti poslovanja, marveč je treba delavcem pokazati tudi vzroke, ki so do takih rezultatov pripeljali in ponovno, ob analizi dosedanjega poslovanja, preveriti nadaljnjo usmeritev OZD.

LJUBLJANSKA RAZGLEDNICA

Janeza Vajkarda Valvasorja

Janeza Vajkarda Valvasorja verjetno ni treba posebej predstavljati. Učenjci mu se je rodil 1641. leta v Ljubljani in umrl 1693. leta v Krškem. 1689. leta je izdal slavno »Slavo vojvodine Kranjske«, bil je član angleške učenjske družbe in napisal še vrsto knjig.

Njegov spomenik pred ljubljanskim muzejem je znan slehernemu ljubljancu. Manj znano pa je, da ga je naredil kipar Alojzij Gangl, ki se je rodil 1895. leta v Metliki, umrl pa je 1935. leta v Pragi.

Bil je naš prvi samostojni kipar, postavil je prvi javni spomenik, na ljubljanskem trgu stoji njegov Valentin Vodnik, njegove so plastike na pročelju narodnega gledališča in še in še.

